

Politične stvari.

Slovesno otvorjenje državnega zbora.

V soboto opoldne je cesar slovesno otvoril državni zbor.

Uže ob 11. uri se je začelo zbirati odlično občinstvo, gospodje in gospe, ter zasedlo vse na desni in levi v ceremonijski dvorani napravljene tribune. V loži, ki je na levi strani prestola, zbrali so se jako mnogobrojni zastopniki tujih vlasti. Ko so se zbrali člani obeh zbornic v prostorih cesarskega dvorca, pomaknili so se v ceremonijsko dvorano, na čelu jim predsedništva, in sicer so se postavili člani gosposke zbornice na desno, člani poslanske zbornice pa na levo stran prestola.

Ko so bili vsi člani zbrani, prišli sta v dvorano tudi nadvojvodinja Elizabeta, mati španjske kraljice, pa hanoveranska princezinja Marija ter se ustopili na estrado na desni strani prestola.

Ob 12. uri je začel najvišji obrednik grof Hunyady trkati z mogočno palico ob tla ter s tem naznanil prihod cesarjev.

V dvorani je nastala tišina. Zdajci se vrata odpro, in prvi vstopi v dvorano najvišji obrednik grof Hunyady, za njim pa stopajo ministri po dva in dva ter nadvojvode Viljem, Friderik, Albreht, Ludovik Viktor, Ferdinand, Oto, Fran Ferdinand Avstrijski-Este in Karol Ludovik.

Sedaj šele vstopi cesar v maršalski uniformi, pred njim pa stopata najvišji dvornik knez Hohenlohe ter najvišji dvorni maršal grof Szécsen z državnim mečem, cesarju na levi in desni korakajo poveljniki gardnih straž, naposled pa se vrste drugi visoki dvorni dostojanstveniki. Ko je vstopil cesar v dvorano, zadoneli so po njej navdušeni klici „slava“ in „hoch“. Ministri so se postavili ob levi strani prestola, nadvojvode in drugi dostojanstveniki pa po estradi in po stopnicah prestolovih. Cesar se je usedel na prestol, pokrili se, ter, vzprejemši iz roke ministerskega predsednika prestolni govor, začel ga glasno in po vsej dvorani razločno brati.

Častiti gospodje obeh zbornic državnega zbora!

O pričetku nove dobe ustavne delavnosti sem Vas zbral okoli Svojega prestola. Izrekam Vam Svoj cesarski pozdrav in kličem prisrčno dobro došli.

Upam, da bode novo zborovanje doba uspešnega dela, in pričakujem od Vaše domoljubne udanosti, da bode te uresničenje te nade na vse strani pospeševali, kar sem naročil tudi Svoji vladi.

Da pomagajo ta namen doseči, poklicani so in dobrodošli vsi, kateri so preverjeni, da je nad posameznimi strankami skupnost, država in ljudstvo, in da strankarske težnje ne smejo nikdar motiti skrbi za te najvišje interese.

Sedanji čas so naloge, katere nam naklada skrb za skupnost, vsled hitrega razvoja gospodarskih razmer posebno obile in nujne. Zatorej se mora tudi zakono-

davstvo najprej baviti s temi rečmi, in nadejati se je, da se tej nujni dolžnosti za sedaj umaknejo one želje, ki jih goje posamezne stranke. Samo s takim domoljubnim samozatajevanjem se lahko posreči, da bomo kos težavnim zahtevam sedanjega časa.

Baviti se Vam bode s predlogami Moje vlade, katere naj pospešijo sporazumnost med podjetniki in njih delavci in kolikor mogoče zravnaajo socialna nasprotja v teh rečeh.

Za upravičene interese malih obrtnikov bode tudi sedaj dobrohotno skrbeti poklicanim faktorjem, in nadejem se, da se bode s potrebnim sodelovanjem obrtniškega stanu posrečilo, spraviti gospodarski položaj za družbo prevažnega obrtništva do uspešnega razvoja. S posebno predlogo se bode uredil stavbinski obrt.

Dobri nasledki, katere kaže še ne dolgo veljavni zakon o zavarovanji delavcev proti nezgodam, priporočajo, temu zakonu dati širšo veljavo.

Pripravlja se predloga, ki naj pospeši združno organizicijo kmetijskega stanu in tako bolje utrdi razmere tega važnega in mnogoštevilnega dela prebivalstva.

Melioracijski zaklad ne more več zadoščevati obilnim zahtevam, ki dohajajo iz vseh Mojih kraljevin in dežel za uravnavo rek in zgradbo hudournikov. Zatorej bode treba pomnožiti tega zaklada letno dotacijo, pri kateri se bode ozirati na državne finance.

Glede na želje mnogih deželnih zborov in oziraje se na njih tehtne razloge, pripravlja Moja vlada načrt zakona o obligatnem zavarovanji nepremičnin proti ognju.

Drugi zakonski načrti nameravajo ustreči tožbam o vedno večem ponarejanji živil in zavirati pijanstvo.

Po dolgoletnem trudu se je posrečilo, doseči ravnotežje v državnem gospodarstvu. Da se ta mnogovredni uspeh ohrani in utrdi, to je toliko Vaša kolikor tudi Moje vlade naloga. Sedaj je tudi prišel čas, ko je zopet lahko lotiti se reforme direktnih davkov in tako ustreči splošni želji, da bodo bremena kolikor mogoče pravično razdeljena.

Posebno skrb bode te morali imeti, častiti gospodje, za občilna sredstva. Lloydovo kakor tudi dunavsko parobrodno društvo bode Vam pozorno in skrbno obravnavati. Ker se bliža čas, ko bode moči nekatere privatne železnice podržaviti, bode Moja vlada natanko preudarjala, kako polagoma železnice podržaviti, ter Vam po tehtnem premisleku sleharnega takega slučaja v prometu in financijelnem oziru stavila primerne predloge. Predložile se Vam bodo tudi predloge, kako naj se država nadalje udeležuje dopolnjevanja železnic in kako pospešuje gradnjo lokalnih železnic. — Slednjič Vam se bode predložila v Bernu podpisana pogodba o mednarodnem železniškem tovornem prometu, katera bode zelo vplivala tudi na notranji obratni pravilnik.

V svesti si velikega pomena, ki ga imajo železniški tarifi za vso kmetijsko in obrtno produkcijo ter tudi za trgovino, namerava Moja vlada, preosnovati po državnih

železnicah tudi tarif za blago, ki bode ustrezal potrebam prebivalstva ter tudi vplival na privatne železnice.

Vlada Moja se zelo trudi, da bi trgovinske razmere do vnanjih držav, kolikor je potrebno ali želeti, iz nova uredila. Prizadeva si pa, da se sklenejo te pogodbe kolikor mogoče ob enem in za dalje časa. Na ta način se bodo ustanovile razmere, ob katerih bodo kmetijstvo in obrti lepo uspevali.

Neprestano bode Moja vlada skrbela za javni pouk po vseh strokah njegovih.

Zlasti je treba preosnovati pravoznanske in državoslovske študije. Ravno tako je predrugačiti določila o medicinskih naukih. Lvovsko vseučilišče se bode popolnilo z medicinsko fakulteto.

V pravosodnem zakonodavstvu je iz nova spisovati zakone ne le o materijelnem kazenskem pravu in postopanju pred civilnimi sodišči, ampak tudi v kazensko-pravdnem pravu treba marsikaj premeniti. Poleg teh velikih zakonodavnih del pa je zakonodavstvu ozirati se tudi na zahteve gospodarskega življenja, ono naj odstrani zavire blagodejnemu razvoju, pa tudi resno in strogo kaznuje prešerno sebičnost.

Združitev Mojega glavnega in prestolnega mesta Dunaja s predkraji Me je zelo oveselila, in nadejem se, da bode istinito koristila vsem delom povečanega Dunaja. Dela za zvršitev tega združenja vrše se vsestranski. Tudi Vam bode sodelovati pri mnogih načrtih dotičnih zakonov. Prav veliko pozornosti bode imeti za Dunajsko mesto železnico, katere zgradnja je posebna skrb Moje vlade.

Častiti gospodje obeh zbornic državnega zbora! Želja po plodovitem delu in potreba njegova ne nevda-jata samo nas; po vseh evropskih državah teže po mirnem skupnem življenji. Od vseh držav nam prihajajo zagotovila, ki pričajo, da je najpoglavitnejši smoter njih prizadevam obranitev miru. To in prijateljske razmere naše države do vseh drugih upravičujejo moj up, da bode doba mirnih let, ki jih je imela dosedaj monarhija, še dalje trajala in Vam bode mogoče mirno opravljati delo, ki Vas čaka. Moja vlada pripravlja primerne zakonske načrte in jih bode, kadar bodo gotovi, izročila Vam v nadaljno razpravo.

Nadejem se, da boste skrbno in stvarno presojali predloge Moje vlade, in preverjen sem, ako se boste posvetovali mirno, brez predsodkov, tudi stališče nasprotnikovo spoštuječ, da bode mogoče, zmanjšati nasprotja in srečno skupaj delovati.

Po teh načelih se je poslednji čas eni stvari deželnozborskega področja ukrčila pot do povoljnih uspehov, in Moja vlada si bode tudi v bodoče trdno prizadevala, da se izpopolnijo in uresničijo.

Z vztrajnim in vestnim delom, kakeršnega od Vas pričakujem, dobodo obstoječe ustavne naredbe šele svojo popolno vrednost; na ta način je lahko ohraniti edinost in moč države ter ozirati se na raznovrstne razmere Mojih kraljevin in dežel, na razne interese njih prebivalcev, po tem potu se najizdatneje speši npravna, du-

ševna in gospodarska blaginja Mojih zvestih narodov, ob enem pa varuje njih ustavno zagotovljena enakopravnost.

Bog Vsemogočni blagoslovi odgovorno delo!

Naši dopisi.

Z Dunaja. (*Državni zbor.*) Dne 9. aprila t. l. je bila v stolni Dunajski cerkvi o priliki otvorjenja državnega zbora slovesna sv. maša, katero je bral z veliko asistencijo sam knez in nadškof Dunajski dr. Gruscha. Bili so pri maši ministri, predsedništvu obeh zbornic, mnogo poslancev in drugih viših dostojanstvenikov.

V prvi seji novo izvoljenega zbora državnih poslancev bili so vsi ministri, poslancev pa je manjkalo 31, med njimi tudi ni bilo isterskega nepostavno izvoljenega Vergotinija.

Ministerski predsednik grof Taaffe je otvoril sejo ob 11. uri in 10 minut dopoludne ter predstavil zbornici kot začasnega predsednika dr. Smolko, starosto poslancev. Ko je dr. Smolka sedel na predsedniško mesto, pozdravila ga je cela zbornica z burnimi vzkliki in živahnim ploskanjem. Dr. Smolka stori obljubo v poljskem jeziku.

Na to pozdravi zbornico ter imenuje zapisnikarje. Zapisnikarji prebero obljubne besede v raznih jezikih, in tudi poslanci store obljubo vsak v svojem jeziku. Za tem se prebero dopisi ministerskega predsednika, s katerimi se naznanja zbornici, da bode cesar slovesno otvoril državni zbor dne 11. t. m. opoludne, da je odstopil finančni minister dr. Dunajevski ter bil za finančnega ministra imenovan na mesto njegovo dr. Steinbach.

Predsednik dr. Smolka se spominja s prav srčnimi besedami na novo izvoljenih, a uže umrlih poslancev, dr. Jos. Poklukarja in barona Nadhernyja. Zbornica vstane s sedežev ter izkaže s tem svoje sožalje. Predsednik naznani dalje zbornici, da je grof Czernin odložil svoj mandat ter da bode treba še dveh drugih volitev, ker sta bila pozvana v gosposko zbornico poslanca Vetter in Hlavka.

Po tem zaključi prvo sejo ter naznani, da bode prihodnja seja dne 13. t. m.

Dne 13. t. m. sta zborovali obe zbornici. V gosposki zbornici se je izvolila adresna komisija, ki šteje 21 članov; za predsednika jej je bil izbran kardinal Schönborn, za podpredsednika pa knez Schönburg. — V zbornici poslanski se je prebrala izjava Mladočehov, v kateri pravijo, da so sicer vstopili v državni zbor, a se s tem vstopom nikakor ne odrekli češkemu državnemu pravu.

(*Gosposka zbornica.*) Dne 9. aprila 1891. V prvi seji gosposke zbornice so bili navzoči vsi ministri in skoro vsi člani zbornični. Ob 12. uri 20 minut otvori ministerski predsednik sejo, predstavi zbornici novo imenovane predsednike: grofa Trauttmannsdorfa kot predsednika ter kneza Schönburga in Czartoriskega kot podpredsednika.